

Επιστροφή

Έντυπη Έκδοση
Κυριακτική Ελευθεροτυπία, Κυριακή 13 Σεπτεμβρίου 2009

ΑΤΥΠΗ «ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ» ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Η κολεγιά με τα «κολέγια»

ΦΟΡΕΙΣ ΤΟΥ ΙΟΥ: ΤΑΣΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΡΙΜΗΣ, ΑΝΤΑ ΨΑΡΡΑ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΨΑΡΡΑΣ / ios@enet.gr

Σε φιάσκο εξελίσσεται η διαδικασία «νομιμοποίησης» των ιδιωτικών σχολών που κάτω από την ονομασία «κολέγια» απευθύνονται στην πολυπληθή πελατεία των αποφοίτων λυκείου που απορρίπτονται από τη διαδικασία εισαγωγής στη δημόσια ανώτατη εκπαίδευση.

Από τις κινητοποιήσεις κατά της αναθεώρησης του άρθρου 16 (9.1.07).

Μετά την αποχώρηση και άλλων μελών της αρμόδιας Επιτροπής Αξιολόγησης και Ελέγχου, ο κ. Σπηλιωτόπουλος διορίζει νέα (έστω και εκπρόθεσμα, έστω και χωρίς τη νόμιμη οδό της Βουλής, ακόμα και μετά την προκήρυξη των εκλογών), ενισχύοντας την αίσθηση ότι η Νέα Δημοκρατία είναι πρόθυμη να κάνει τα πάντα προκειμένου να στηρίξει αυτές τις ιδιωτικές εκπαιδευτικές επιχειρήσεις. Ηδη αυτή τη στιγμή το υπουργείο έχει δώσει «άδειες ιδρύσεως» σε 40 «κολέγια», ενώ έχει συγκροτήσει και ειδικό γραφείο για την εξυπηρέτηση των ενδιαφερόμενων επιχειρηματιών.

Όλες οι σχετικές εγκύκλιοι φέρουν την ένδειξη «εξαιρετικά επείγον», προφανώς για προλάβουν τα «κολέγια» το ακαδημαϊκό έτος και τους υποψήφιους πελάτες που έχουν προκύψει μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων των εξετάσεων στα δημόσια ΑΕΙ και ΤΕΙ (δηλ. 20.000 «κομμένους» νέους).

Υποτίθεται ότι η κυβέρνηση οδηγείται σ' αυτή την πολιτική με βάση τις σχετικές αποφάσεις της ελληνικής Δικαιοσύνης, που ακολουθούν ανάλογες ευρωπαϊκές ντιρεκτίβες, όμως την προδίδει αυτή η πρωτοφανής της βιασύνη.

Στην πραγματικότητα, το υπουργείο Παιδείας προχωρεί συνειδητά σε μια ντε φάκτο κατάργηση του άρθρου 16 του ελληνικού συντάγματος, το οποίο απαγορεύει την ιδιωτικοποίηση της ανώτατης παιδείας. Και, παράλληλα, σε μόνιμη βάση υποχρηματοδοτεί και απαξιώνει συστηματικά τη δημόσια τριτοβάθμια εκπαίδευση (ΑΕΙ και ΤΕΙ).

Δεν είναι πρώτη χρονιά που τέτοια εποχή βλέπουμε τις οθόνες της τηλεόρασης και τις σελίδες εφημερίδων και περιοδικών να γεμίζουν από διαφημιστικές υποσχέσεις παροχής παιδείας και επαγγελματικής καταξίωσης. Όμως, αυτή τη φορά, τα «κολέγια» εμφανίζονται δικαιωμένα από τα δικαστήρια και την κυβέρνηση και προχωρούν ένα

βήμα παραπέρα. Υπόσχονται και άμεση επαγγελματική κατοχύρωση σε κλάδους των ΑΕΙ που μέχρι σήμερα δεν είχαν θιχτεί από αυτή την εισβολή της ιδιωτικής μεταλυκειακής εκπαίδευσης.

Παραπλανώντας το κοινό

Μέσα στη σκόπιμη «πολυπλοκότητα» του συστήματος των ιδιωτικών σπουδαστηρίων, την οποία κατασκεύασαν τα τελευταία χρόνια οι κυβερνήσεις της Νέας Δημοκρατίας, όπου πλέον μπλέκονται στην «ελεύθερη αγορά» της ανώτερης και ανώτατης εκπαίδευσης τα εργαστήρια (ή κέντρα) ελευθέρων σπουδών, τα ινστιτούτα επαγγελματικής κατάρτισης με τα «κολέγια» και τα συνδεδεμένα με όλα αυτά (ευρωπαϊκά ή αμερικανικά, υπαρκτά ή όχι) πανεπιστήμια, η κάθε εμπορική επιχείρηση μεταλυκειακής εκπαίδευσης μπορεί να αυτοπαρουσιάζεται όπως θέλει.

Είναι φανερό ότι αγνοείται προκλητικά η σχετική, ειδική και αναλυτική, γνωμοδότηση του Συνηγόρου του Καταναλωτή, που είναι και το μοναδικό επίσημο κείμενο για την υπόθεση «Κολέγια», καθώς το υπουργείο Παιδείας εσκεμμένα, όπως είπαμε, ευνοεί τη σταδιακή υπονόμευση της δημόσιας και δωρεάν τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Παρ' ότι ως τώρα έχουν δοθεί αποκλειστικά και μόνο «άδειες ιδρύσεως κολεγίων» και έχει πιναχτεί στον αέρα η προβλεπόμενη - με το νόμο Στυλιανίδη- επόμενη διαδικασία της αδειοδότησης της λειτουργίας τους, αρκετές διαφημιστικές καμπάνιες (ύψους πολλών εκατομμυρίων ευρώ) των ιδιωτικών μεταλυκειακών εκπαιδευτηρίων υπόσχονται λαγούς με πετραχήλια, διότι ο λύκος στην αναμπουμπούλα χαιρέται.

Ενώ ρητά ο νόμος απαγορεύει τη χρήση του όρου «πανεπιστήμιο» και επιβάλλει την απόκτηση «άδειας λειτουργίας» έπειτα από αξιολόγηση του υπουργείου Παιδείας (και ασφαλώς δεν προβλέπει οποιαδήποτε «άδεια ασκήσεως επαγγέλματος»), λόγου χάρη, ένα πολυδιαφημιζόμενο -και από τη δημόσια τηλεόραση, τη NET- το American University of Athens φαίνεται ότι... βλέπει πολύ μπροστά: Παρουσιάζεται ως «Αναγνωρισμένο αμερικανικό μη κερδοσκοπικό διδακτικό και ερευνητικό πανεπιστήμιο» και

προσφέρει προγράμματα Bachelor's στις ειδικότητες: «Πολιτικοί μηχανικοί και αρχιτέκτονες με απόκτηση άδειας ασκήσεως επαγγέλματος και δυνατότητα εγγραφής στο ΤΕΕ, μηχανολόγοι, ηλεκτρολόγοι, μηχανικοί βιομηχανικής παραγωγής, ηλεκτρονικών υπολογιστών», καθώς και προγράμματα για «Δικηγόρους με απευθείας εγγραφή σε Δικηγορικό Σύλλογο στην Ελλάδα χωρίς τη διαδικασία του ΔΟΑΤΑΠ (σ.σ.: τ έως ΔΙΚΑΤΣΑ)». Ανάλογα, ένα άλλο «κολέγιο», το «γαλλικό» IdEF, πλάσσει τις «Πρώτες αναγνωρισμένες ευρωπαϊκές νομικές σπουδές στην Ελλάδα με άμεση εγγραφή στο ΔΣΑ». Λίγο πιο σεμνά το προβαλλόμενο ως «Το αγγλικό πανεπιστήμιο στην Ελλάδα», το IST College, δεν αφήνει καμιά αμφιβολία στους πελάτες του ότι «Ηρθε η ώρα για αναγνωρισμένα Bachelor's και Masters!». Αλλά τι να πει κανείς όταν ο οπαδός της αλλαγής του άρθρου 16 του συντάγματος, πρώην πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών Πέτρος Γέμτος και η ομάδα του (άλλοι δύο ομότιμοι καθηγητές, Δ. Ψωνός και Χρ. Τζεκινής) εμπορεύονται σπουδές στο Athens Metropolitan College, στο οποίο «Κορυφαίοι ακαδημαϊκοί σε οδηγούν στην επιτυχία», καθότι «Το πανεπιστήμιό σου (σ.σ.: εννοεί "τους") γίνεται το μέλλον σου». Ολα αυτά, βεβαίως, απαιτούν διδάκτρα περίπου 8.000 ευρώ το χρόνο για το κάθε έτος σπουδών, δίχως να διευκρινίζεται το κόστος των βιβλίων και ενδεχομένως άλλα επιπλέον κολεγιακά έξοδα.

Σε αυτού του είδους τις διαφημίσεις, αλλά και στα πολυσέλιδα αφιερώματα του τύπου (καλοπληρωμένα, έμμεσα ή άμεσα, από τις ίδιες τις επιχειρήσεις «τρίτοβάθμιας εκπαίδευσης»), υπάρχουν και τα «φιλά γράμματα». Η επίκληση δηλαδή κάποιων υποτιθέμενων νέων θεσμικών εξελίξεων (ένα προεδρικό διάταγμα από 'δώ, μια απόφαση διοικητικού πρωτοδικείου από 'κει, μια μετέωρη οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης παρακάτω), οι οποίες κατοχυρώνουν -μας λένε οι κολεγιάρχες- όσα καταπληκτικά υπόσχονται.

Ο πρόεδρος του ΤΕΕ Γιάννης Αλαβάνος και το μέλος του δ.σ. του ΔΣΑ Μαρία Κουβέλη σχολιάζουν τον χαρακτήρα των διαφόρων «κολεγίων».

Αλλά η πραγματικότητα δεν είναι ακριβώς έτσι. Ηδη, εκτός από την πανεπιστημιακή κοινότητα που ούτως ή άλλως έχει τοποθετηθεί κατά της συνταγματικής εκτροπής, επί της οποίας λειτουργούν αυτά τα «κολέγια», αρνητική στάση κατά της εισβολής των «κολεγίων» κρατούν και οι εκπρόσωποι των μηχανικών και των δικηγόρων.

****Ο πρόεδρος του ΤΕΕ (Τεχνικού Επιμελητηρίου) Γιάννης Αλαβάνος γνωρίζει πολύ καλά την υπόθεση και μας καταθέτει την άποψη των τεχνικών:**

«Απαγορευόταν και απαγορεύεται στα ΚΕΣ και τα κολέγια να διαφημίζονται ως πανεπιστήμια. Όπως ο νόμος Στυλιανίδη για τα κολέγια δημιούργησε μια νησίδα στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, όπου το ελληνικό κράτος δεν μπορεί να παρεμβαίνει, τα ίδια τα κολέγια παραβιάζουν ως σήμερα τη νομοθεσία, ως κράτος εν κράτει. Παρά τη σαφή διατύπωση των νόμων, παρά τη δριμυμία, και επανειλημμένη, υπενθύμισή τους από τον Συνήγορο του Καταναλωτή, η ίδια η πολιτεία κάνει τα στραβά μάτια για να έρθει αργότερα να νομιμοποιήσει μια -μη αντιστρεπτή κατά τις επιθυμίες της- κατάσταση».

»Ο πρόεδρος του Συνδέσμου Ελληνικών Κολεγίων είχε αναφέρει στη Βουλή: "Εκτός από ένα 'αμερικάνικο κολέγιο', που εμείς, που είμαστε στην αγορά, γνωρίζουμε ότι, αν εφαρμοστεί αυτός ο νόμος, δεν θα λειτουργεί την επόμενη μέρα, δεν υπάρχει κανένα κολέγιο στην Ελλάδα, το οποίο να δίνει σπουδές μηχανικών... Επομένως δεν υπάρχουν μηχανικοί στα κολέγια". Τίποτα δεν έχει αλλάξει, δεδομένου ότι κανένα κολέγιο δεν έχει πάρει άδεια λειτουργίας».

»Όμως και νομικά αν αλλάξει το καθεστώς, η ουσία δεν θα αλλάξει. Δεν μπορούν να υπάρξουν κολέγια που στοιχειωδώς να ανταποκρίνονται στις προϋποθέσεις λειτουργίας ενός πολυτεχνείου. Το ΤΕΕ είναι υποχρεωμένο να κινηθεί με βάση αυτή την πραγματικότητα, εξαντλώντας κάθε δυνατότητα παρέμβασης, ακόμα και νομικής μορφής, σε οποιαδήποτε χώρα της Ε.Ε. Αυτό για να μην αποκτήσουν πρόσβαση στην άσκηση του επαγγέλματος του μηχανικού απόφοιτοι που δεν θα έχουν τις προϋποθέσεις να διασφαλίσουν το δημόσιο συμφέρον και ασφάλεια. Για να μην ισοπεδωθούν οι καλές πολυτεχνικές σχολές της χώρας. Αλλά και για να προστατευθούν μαθητές και γονείς ώστε να μην επιλέξουν, λαμβάνοντας λανθασμένα μηνύματα από παραπλανητικές διαφημίσεις, έναν δρόμο που, οικονομικά, χρονικά και ίσως διά βίου, είναι δυσμενέστερος από οποιονδήποτε άλλον».

****Από την πλευρά του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, η Μαρία Κουβέλη, μέλος της διοίκησής του, που έχει μελετήσει το ζήτημα, είναι επίσης κατηγορηματικά αντίθετη με το νέο κύμα απαξίωσης του δικηγορικού επαγγέλματος και μιλά για παραπλάνηση των υποψηφίων σπουδαστών των «κολεγίων».**

Την ίδια θέση, εντός των ημερών, αναμένεται να διατυπώσουν όλοι οι δικηγορικοί σύλλογοι της χώρας:

«Οι διαφημιστικές καταχωρίσεις ιδιωτικών κολλεγίων, στην παρούσα χρονική στιγμή, με αναγραφές σχετικά με τη δυνατότητα εγγραφής στο ΔΣΑ για άσκηση, μπορούν να θεωρηθούν έως και παραπλανητικές, εφόσον εκκρεμεί η νομοθετική ρύθμιση σχετικά με τη διαδικασία εξετάσεων για την επαγγελματική ισοτιμία και τη χορήγηση άδειας για άσκηση στους κατόχους τίτλων σπουδών ιδιωτικών κολεγίων, οι οποίες θα διενεργούνται από το ΔΣΑ. Η εν λόγω διαδικασία εξετάσεων αποτελεί ένα αντισταθμιστικό μέτρο που προβλέπεται από την κοινοτική οδηγία 2005/36 ΕΚ. Σε καμία, όμως, περίπτωση δεν πρόκειται για αυτόματη και άμεση εγγραφή των κατόχων τίτλων σπουδών σε Δικηγορικούς Συλλόγους έστω και για άσκηση».

»Πράγματι, η κοινοτική οδηγία 36/2005 επιβάλλει την αναγνώριση τίτλων σπουδών ιδιωτικών κολλεγίων στην Ελλάδα, μετά τη χορήγηση άδειας λειτουργίας τους από το κράτος. Ταυτόχρονα, η ελληνική Δικαιοσύνη έχει νομολογήσει, στο πλαίσιο της εν λόγω οδηγίας, πριν από την ενσωμάτωσή της στην ελληνική έννομη τάξη από τη Βουλή. Κατά συνέπεια, το μείζον ζήτημα έγκειται στο γεγονός ότι η ενσωμάτωση της εν λόγω οδηγίας στην ελληνική έννομη τάξη οδηγεί σε μία de facto, μη επιτρεπόμενη, αναθεώρηση του συντάγματος σε πνεύμα διαμετρικά αντίθετο από αυτό του άρθρου 16. Η κοινοτική οδηγία διαπνέεται από τη λογική της "ελεύθερης αγοράς" και κατ' επέκταση της παιδείας ως εμπορικού αντικειμένου και όχι ως δημόσιου αγαθού».

»Αντιμέτωπος με αυτή την άκρως δυσμενή για την παιδεία εξέλιξη και εφόσον το βάρος του ελέγχου επιστημονικής αρτιότητας των κατόχων τίτλων σπουδών μετακυλιεται στους επαγγελματικούς συλλόγους, ο ΔΣΑ οφείλει να περιφρουρήσει το σύνταγμα,

να περιφρουρήσει την επιστημονική αρτιότητα των υποψηφίων προς εγγραφή για την άσκηση, με αξιόπιστες διαδικασίες εξέτασης των κατόχων τίτλων σπουδών και με γνώμονα πάντα τη γνώση που πιστοποιείται από το πτυχίο νομικής σχολής του ελληνικού πανεπιστημίου».

Το κόλπο με το «10»

Φυσικά είναι αυτονόητη η θέληση των νέων και των γονιών τους για πρόσβαση με όποιο τίμημα στην ανώτατη εκπαίδευση. Όμως η κυβέρνηση θα έπρεπε να είναι η τελευταία που μπορεί να την επικαλείται. Γιατί είναι αυτή που εδώ και τέσσερα χρόνια έχει επιβάλει το φράγμα με τη «βάση 10», μια αυθαίρετη δηλαδή κατασκευή που της επιτρέπει να αυξομειώνει (κυρίως, βέβαια, να μειώνει) τον αριθμό των εισακτέων κατά βούληση, ανάλογα με το βαθμό δυσκολίας των θεμάτων που η ίδια επιλέγει και τον τρόπο βαθμολόγησης που η ίδια προωθεί.

Ευριπίδης Στυλιανίδης και Αρης Σηλιωτόπουλος
οργάνωσαν την ίδρυση των «κολεγίων».

αυτή τη στιγμή εάν επιμένει η Πολιτεία σε αυτό το μέτρο επιμένει γιατί θέλει να δει, να διαπιστώσει από τα πράγματα τα ίδια ότι αναβαθμίζει το επίπεδο» (4.11.2007).

Στο ερώτημα έδινε ο ίδιος απάντηση λίγους μήνες αργότερα: «Εκτίμησή μας είναι ότι ο μέσος όρος των επιτυχόντων έχει ανέβει συγκριτικά σημαντικά πάνω από τη βάση του 10. Η πολιτεία δεν έκανε εκπτώσεις ποιότητας καταργώντας τη βάση του 10, όπως ζητούσαν μερικοί, κυρίως τοπικοί παράγοντες, για να γεμίσουν σπουδαστές και φοιτητές τα περιφερειακά ιδρύματα. Παρ' όλα αυτά ο αριθμός των εισακτέων φέτος θα είναι κατά πολύ μεγαλύτερος από κάθε άλλη φορά» (25.6.2008).

**Επειδή όμως δεν μπορούσε να κρύψει το γεγονός ότι άρχισαν να κλείνουν τμήματα ιδρυμάτων, επέρριψε και πάλι την ευθύνη στους ίδιους τους υποψηφίους: «Μια διαπίστωση που προκύπτει από τη μελέτη στατιστικών στοιχείων είναι ότι σημαντικός αριθμός μαθητών που δεν πέτυχαν να εισαχθούν στα ΑΕΙ οφείλουν αυτή την αποτυχία, όχι στη βάση του 10, όπως συνηθίζεται πολλές φορές να λέγεται, αλλά και στο μηχανογραφικό και στον τρόπο που δήλωσαν τα μαθήματα» (26.8.2008).

**«Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που έχουμε στα χέρια μας, οι επιδόσεις των μαθητών είναι βελτιωμένες σε σχέση με πέρυσι», θριαμβολογούσε ο τρίτος κατά σειρά υπουργός Παιδείας Αρης Σηλιωτόπουλος. «Περισσότερα γραπτά βαθμολογήθηκαν πάνω από τη βάση του 10. Αυτό σημαίνει ότι περισσότερα παιδιά θα έχουν φέτος πρόσβαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Από ό,τι φαίνεται οι μαθητές ήταν καλά προετοιμασμένοι» (19.6.2009).

Βέβαια, οι αριθμοί λένε άλλα: Φέτος έμειναν κενές 19.500 θέσεις στα ΤΕΙ, έναντι 17.000 το 2008 και 12.000 το 2007, και συνεπώς πάνε για κλείσιμο γύρω στα 40 δημόσια Τεχνολογικά Ιδρύματα.

Στην πραγματικότητα, λοιπόν, αυτό που συμβαίνει με τα «κολέγια» είναι να απορροφούν μερίδιο των αποφοίτων του λυκείου που θα μπορούσαν να φοιτούν δωρεάν σ' αυτές τις θέσεις.

Όσο για την πατρότητα του «ρηξικέλευθου» μέτρου με τη βάση του 10, τελικά κακώς τη διεκδικούν οι νεοφιλελεύθεροι σχεδιαστές της κυβέρνησης ή τα μέσα ενημέρωσης που εποφθαλμιούν την ίδρυση κάποιου ιδιωτικού πανεπιστημίου. Οι πρώτοι που εισηγήθηκαν το μέτρο ήταν το αχτύπητο τηλεοπτικό δίδυμο Κώστας Πλεύρης - Γιώργος Καρατζαφέρης, σε εκπομπή του «Τηλεάστου» στις 5.10.2001. «Με άριστα το 20, η βάση είναι στο 10, παίρνεις 6,5 και μπαίνεις σε ανώτατες σχολές», έλεγε ο Πλεύρης. Για να συμπεράνει ο ίδιος: «Η παρακμή, ο εκφυλισμός».

Τον άκουσαν οι ένοικοι της πολυκατοικίας και ιδού τα αποτελέσματα.

Τα κολέγια και η νομιμότητα των πανεπιστημιακών σπουδών

Το γε νυν έχον, όλα τα επονομαζόμενα κολέγια εξακολουθούν να λειτουργούν και να διέπονται από το ίδιο νομικό και συνταγματικό καθεστώς που διέπονταν όλα τα προηγούμενα χρόνια και άρα τίποτε ακόμη δεν δικαιολογεί ούτε νομιμοποιεί τα όσα «επί πλέον» διατείνονται ότι τώρα παρέχουν.

Μέχρις ότου ολοκληρωθεί η εφαρμογή του νόμου 3696/2008 και δοθούν οι άδειες λειτουργίας -αν ποτέ δοθούν- οι επιχειρήσεις που ήδη έχουν λάβει άδεια ίδρυσης κολεγίου εξακολουθούν να υπάγονται, περιμένοντας τις αξιολογήσεις των αρμόδιων επιτροπών, στο προηγούμενο καθεστώς (του ν.δ. της 9.10.1935 και του ν. 1966/1991). Παραμένουν, δηλαδή, εργαστήρια ελευθέρων σπουδών. Εως ότου διαπιστωθεί, μετά από ουσιαστικό έλεγχο, ότι πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις, τα κολέγια δεν χορηγούν τίποτε περισσότερο παρά απλές βεβαιώσεις σπουδών, χωρίς καμία περαιτέρω κατοχύρωση ή τυπική αναγνώριση.

Αλλωστε, το άρθρο 1 του ν. 3696/2008 ρητά ορίζει ότι οι βεβαιώσεις που χορηγούν τα κολέγια δεν είναι ισότιμες με τους τίτλους που χορηγούνται στο πλαίσιο του ελληνικού συστήματος τυπικής εκπαίδευσης (πανεπιστήμια, ΤΕΙ, ΙΕΚ).

Με άλλα λόγια, τα κολέγια εντάσσονται μεν στο ελληνικό σύστημα εκπαίδευσης, όχι όμως στο σύστημα τυπικής εκπαίδευσης και, επομένως, η φοίτηση σ' αυτά δεν καταλήγει αυτόματα ούτε αυτοδίκαια στην κτήση οποιωνδήποτε επαγγελματικών δικαιωμάτων.

Εξάλλου, αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων βάσει της κοινοτικής οδηγίας 2005/36 μπορούν να διεκδικήσουν οι απόφοιτοι εκείνων, και μόνον εκείνων, των κολεγίων που συμπράττουν με εκπαιδευτικό ίδρυμα κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (με συμφωνίες πιστοποίησης -validation- ή συμβάσεις δικαιόχρησης -franchising- ή άλλης μορφής συνεργασία με αλλοδαπά ιδρύματα) κατά τρόπον ώστε οι βεβαιώσεις που χορηγούν να θεωρείται ότι συνιστούν τίτλο σπουδών του αλλοδαπού ιδρύματος.

Όμως, η αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων προϋποθέτει αναγκαστικά ορισμένη διαδικασία ελέγχου και αξιολόγησης. Η ίδια η οδηγία 2005/36 προβλέπει ένα σύνθετο σύστημα διαδικασιών και οργάνων, κεντρικό ρόλο στο οποίο κατέχει η καλούμενη «αρμόδια αρχή» αναγνώρισης των προσόντων, η οποία αξιολογεί τους αλλοδαπούς τίτλους και, ενδεχομένως, επιβάλλει μέτρα αντιστάθμισης (εξέταση ή πρακτική άσκηση). Την οδηγία αυτή δεν την έχει ακόμη ενσωματώσει ο Έλληνας νομοθέτης, ούτε έχει δημιουργήσει τις προβλεπόμενες από την ίδια αρμόδιες αρχές αναγνώρισης προσόντων.

Δεν υφίστανται, δηλαδή, ακόμη ούτε οι διαδικασίες ούτε οι αρμόδιες αρχές για τον έλεγχο και την επαγγελματική αναγνώριση των τίτλων που χορηγούν κοινοτικά εκπαιδευτικά ιδρύματα μέσω των συνεργαζόμενων ελληνικών κολεγίων.

Ανεξάρτητα, όμως, από όλα τα προηγούμενα, δεν θα πρέπει να λησμονούμε το πιο σημαντικό και ουσιαστικό: ότι η επαγγελματική αναγνώριση ορισμένου τίτλου σπουδών διακρίνεται αυστηρά από την ακαδημαϊκή αναγνώρισή του.

Μόνον η πρώτη ανήκει στο ρυθμιστικό πεδίο του κοινοτικού δικαίου. Αντίθετα, το είδος, η ποιότητα, η διάρκεια και οι τίτλοι σπουδών και γενικά ό,τι έχει σχέση με την παρεχόμενη παιδεία και την εκπαίδευση ανήκουν -και ευτυχώς- στη δικαιοδοσία του κράτους-μέλους και όχι της Ε.Ε., το οποίο και καθορίζει ελεύθερα τα του εκπαιδευτικού του συστήματος καθώς και τα της ακαδημαϊκής ισοτιμίας σπουδών με άλλες χώρες. Όπως άλλωστε έχει νομολογήσει το ΔΕΚ, ερμηνεύοντας τα άρθρα 149 και 150 της Συνθήκης Ε.Κ., το περιεχόμενο της εκπαίδευσης και η οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα του ελληνικού κράτους (έτσι ΔΕΚ C-274/05 της 23.10.2008, σκέψη 36, ΔΕΚ C-151/07 της 4.12.2008, σκέψη 31 κ.ά.). Επομένως, το υπουργείο Παιδείας έχει κατά το Σύνταγμα μεν χρέος, κατά το κοινοτικό δίκαιο δε δικαιοδοσία, και μάλιστα αποκλειστική, να πάρει όλα εκείνα τα αναγκαία, ουσιαστικά μέτρα ώστε να προστατεύσει αποτελεσματικά τόσο την ποιότητα και την αξία της πανεπιστημιακής μας δημόσιας παιδείας όσο και τους πτυχιούχους της από αθέμιτο επαγγελματικό ανταγωνισμό.

Όσο για τα ΑΕΙ, οφείλουν να προστατεύσουν όχι μόνο με ψηφίσματα και διαμαρτυρίες, αλλά και με συνεχή βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης παιδείας τις σπουδές και τις έρευνές τους.

* Ο ΑΝΤΩΝΗΣ ΜΑΝΙΤΑΚΗΣ είναι καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Πώς έγινε η αναθεώρηση του κρίσιμου άρθρου 16

Ο προγραμματισμός της κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας για την εκπαίδευση, από το 2004 που κέρδισε τις εκλογές, συνοψίζεται σε μια κεντρική «μεταρρύθμιση»: το άνοιγμα της ανώτατης εκπαίδευσης στους ιδιώτες.

Η Μαριέττα Γιαννάκου θέσπισε τη «βάση του 10» για εισαγωγή στα πανεπιστήμια.

απαντάτε; Δηλαδή με το να μειώσουμε την εισαγωγή μαθητών στα ανώτατα και ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα, δημιουργούμε...

Γιαννάκου: Μόνο που εσείς φοβάμαι δεν καταλάβατε κάτι, ότι δεν υπάρχει θέμα ιδιωτικών πανεπιστημίων. Το Σύνταγμα απαγορεύει τα ιδιωτικά πανεπιστήμια.

- Σύμφωνα με το νομοσχέδιο...

Γιαννάκου: Ποιο νομοσχέδιο;

- Το νομοσχέδιο το οποίο...

Γιαννάκου: Έχετε διαβάσει το νομοσχέδιο, κυρία μου; Σας παρακαλώ πολύ.

- Δεν αφήνει ένα παράθυρο ανοιχτό για ιδιωτικά πανεπιστήμια;

Γιαννάκου: Παράθυρο; Αστειεύεστε;

Η μεθόδευση είχε δύο σταθμούς. Προηγήθηκε η εφαρμογή της «βάσης του 10» ως ορίου για την εισαγωγή στα ΑΕΙ των υποψηφίων και έμελλε να ακολουθήσει η αναθεώρηση του άρθρου 16 του Συντάγματος.

Η θεσμοθέτηση της βάσης του 10 μεθοδεύτηκε ύστερα από μια ενορχηστρωμένη καμπάνια ορισμένων εφημερίδων, οι οποίες εμφάνιζαν ως σκάνδαλο ορισμένες ακραίες περιπτώσεις βαθμολογίας επιτυχόντων και καλούσαν την κυβέρνηση να πάρει μέτρα. Δυστυχώς, τότε ελάχιστοι αντιλήφθηκαν την πραγματική σημασία του μέτρου και το συσχέτισαν με την απόπειρα ιδιωτικοποίησης της ανώτατης παιδείας.

Στις 11 Ιουλίου 2006, σε συνέντευξη τύπου της τότε υπουργού Παιδείας Μαριέττας Γιαννάκου τέθηκε το ζήτημα αυτό από μία δημοσιογράφο και ακολούθησε αποκαλυπτικός διάλογος:

- Για κάποιους μαθητές, με το γεγονός ότι έχουν αυξηθεί οι βάσεις και γενικότερα με τη βάση του 10, δημιουργείται μια πελατειακή αγορά για τα ιδιωτικά πανεπιστήμια βάσει της αλλαγής του νομοσχεδίου. Τι τους

- Αν είναι ξένα πανεπιστήμια που συνεργάζονται με ιδιωτικές επιχειρήσεις.

Γιαννάκου: Αστειεύστε; Το διαβάσατε στην πρόταση σχεδίου; Ακούστε, για να ξεκαθαρίσουμε, γιατί εγώ θεωρώ ότι υπάρχει σκοπιμότητα πίσω απ' αυτές τις ερωτήσεις, ξεκάθαρα. Γνωρίζετε καλά ότι είναι θέμα συνταγματικής αλλαγής τα μη κρατικά, μη κερδοσκοπικά πανεπιστήμια. Για να γίνει συνταγματική αλλαγή, πρέπει να ψηφίσει η Βουλή προ των εκλογών, να γίνουν γενικές εκλογές, να ψηφίσει μετά τις γενικές εκλογές και μετά να γίνει εκτελεστικός νόμος, δηλαδή πέντε χρόνια και βάλει. Ουδείς έχει δικαίωμα ή διανοείται να εισαγάγει ιδιωτική τριτοβάθμια εκπαίδευση αυτή τη στιγμή. Είναι ψεύδος και συκοφαντία στημένη το περί του ότι υπάρχουν παράθυρα περί ιδιωτικών πανεπιστημίων και θεωρώ αδιανόητο μετά από 17 μήνες διαλόγου να εμφανίζονται τέτοιες απόψεις, οι οποίες έχουν στόχο και κρύβουν κάτι πίσω τους. Αυτό έχω να πω.

Σήμερα πλέον γνωρίζουμε ότι η οργή της κυρίας Γιαννάκου δεν είχε καμιά βάση. Τα ερωτήματα που της είχαν τεθεί ήταν απολύτως τεκμηριωμένα και αποδειχτηκαν προφητικά. Η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας επιχείρησε ύστερα από λίγους μήνες να πετύχει την αναθεώρηση του άρθρου 16, ποντάροντας στην αρχική συναίνεση του ΠΑΣΟΚ. Όταν, κάτω από την πίεση του πρωτοφανούς πανεκπαιδευτικού κινήματος, ο αρχηγός του ΠΑΣΟΚ αναδιπλώθηκε, η κυβέρνηση προχώρησε σε σπασμωδικές κινήσεις μέσα στη Βουλή, με αποτέλεσμα η αναθεώρηση να αποτραπεί.

Το αποτέλεσμα ήταν να επιχειρείται σήμερα η «εκ των πραγμάτων αναθεώρηση», με την αξιοποίηση αποφάσεων ευρωπαϊκών και ελληνικών δικαστηρίων, οι οποίες παρακάμπουν το ελληνικό Σύνταγμα.

«Το άρθρο 16 του Συντάγματος είναι μια ρύθμιση που έχει ξεπεραστεί από τις ευρωπαϊκές εξελίξεις», θα πει σε πρόσφατη συνέντευξή του («Ελευθεροτυπία», 30.8.09) ο Πέτρος Γέμτος, πρόεδρος ενός από τα 40 «κολέγια» που έχει εγκρίνει το υπουργείο Παιδείας. Η δήλωσή του δεν θα είχε ιδιαίτερη αξία αν δεν συνέβαινε ο κ. Γέμτος να έχει διατελέσει πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών από το 1991 έως το 1997 και πριν απ' αυτό γενικός γραμματέας του υπουργείου Παιδείας το 1989.

Και πώς συνδέονται σήμερα η εφαρμογή της «βάσης του 10» με την κυβερνητική εύνοια στα ιδιωτικά «κολέγια»; Η εφημερίδα που πρωτοστάτησε στην υιοθέτηση της «βάσης του 10» το λέει καθαρά: «Ο μόνος δρόμος που απομένει σε όσους υποψηφίους για τα ΤΕΙ δεν επιλέξουν ιδρύματα του εξωτερικού είναι τα προσφάτως "νομιμοποιημένα" κολέγια και Κέντρα Ελευθέρων Σπουδών, για τα οποία επικείται η ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο και της σχετικής οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης» («Το Βήμα», 26.8.09).

Όσοι πιστοί (πελάτες) προσέλθετε!

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

Μαρίας Λούκα και Αλκη Ρήγου

«Η λειτουργία των κολεγίων, βόμβα στα θεμέλια της ανώτατης εκπαίδευσης» («Η Εποχή», 6.9.2009)

Τρισέλιδο αφιέρωμα για τις νεοφιλελεύθερες πολιτικές περαιτέρω απαξίωσης της τριτοβάθμιας δημόσιας εκπαίδευσης, στο έδαφος της οποίας ανθίζουν τα «κολέγια» με την ανοχή και τη συνεργασία και ορισμένων -εν ενεργεία αλλά και συνταξιούχων- καθηγητών των ΑΕΙ.

Συνήγορος του Καταναλωτή

«Για τα Κέντρα Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης, τα Κολέγια και τα Εργαστήρια Ελευθέρων Σπουδών»

<http://www.synigoroskatanaloti.gr/docs/info/info-Colleges.pdf>

Ενημερωτικό φυλλάδιο της Ανεξάρτητης Αρχής με έμφαση στην απαγόρευση της χρήσης παραπλανητικών όρων και άλλων υποσχέσεων, τις οποίες χρησιμοποιούν προπαγανδιστικά τα «κολέγια» προς άγγραν πελατών.

Ιός

«Η απάτη με το "10"» («Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία», 10.9.2006)

Σχολιασμός της εφαρμογής του μέτρου με τη «βάση του 10» και της κυβερνητικής προπαγάνδας που το καθιέρωσε.

Αννας Φραγκουδάκη

«Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης» (εκδ. «Παπαζήσης», 1985)

Εισαγωγή στις θεωρίες για την κοινωνική ανισότητα στο σχολείο, η οποία συνοδεύεται από ανθολόγιο κειμένων των Πάρσονς, Μπουρντιέ, Μπερνστίν κ.ά.

Χ. Κάτσικα, Γ. Κ. Καββαδία

«Η ανισότητα στην ελληνική εκπαίδευση. Η εξέλιξη των ευκαιριών πρόσβασης στην ελληνική εκπαίδευση (1960-1994)» (εκδ. «Gutenberg», 1994)

Η ανάλυση των ανισοτήτων που καλύπτονται πίσω από τον ισονομιστικό λόγο της σύγχρονης ελληνικής εκπαίδευσης.

Christian Baudelot, Roger Establet

«Le niveau monte» (εκδ. «Seuil», Παρίσι, 1989)

Η κατάρριψη της θεωρίας που αναπτύσσεται εδώ και έναν αιώνα σε όλες τις χώρες της Δύσης ότι το «επίπεδο της εκπαίδευσης πέφτει».

ΕΠΙΣΚΕΦΘΕΙΤΕ

www.alfavita.gr

Διαδικτυακή πύλη για την εκπαίδευση με όλα τα σχετικά δημοσιεύματα.

© 2009 Χ.Κ. Τεγόπουλος Εκδόσεις Α.Ε.